

עשו. יעקב לקח שתי אחיות.
נתן חכמה למשה, מה פתוב
בו? (במדבר יב) בכל ביתי נאמן
הוא. ולא היה כמשה שמש
נאמן בכל הדרגות, ולא סטה
לבו בתשוקת אחד מהם, אלא
עמד באמונה עליונה פראוי.
נתן חכמה עליונה לשלמה
המלך, אחר כך מה פתוב בו?
(משלי א) משלי שלמה, (שם ל)
המשא נאם הגבר לאיתאאל
לאיתאאל ואכל. אמר שלמה,
אתי אל, והחכמה שלו היא.
ואכל - ואני יכול לעשות
רצוני. אחר כך (מלכים א-יח) ויקם
ה' שטן לשלמה וגו'.

בא ראה, משום קצת חכמה
שמצאו אלה מאותה חכמת
הראשונים, התגרו בקדוש-
ברוך-הוא, וכנו מגדל ועשו
כל מה שעשו, עד שהתפזרו
מעל פני הארץ, ולא נשארה
בהם חכמה לעשות דבר. אבל
לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא
יעורר חכמה בעולם ויעבדו
אותו בה. זהו שפתוב (יחזקאל לו)
ואת רוחי אתן בקרבכם
ועשיתי. לא פראשונים
שהשחיתו בה את העולם,
אלא - ועשיתי את אשר בחקי
תלכו ומשפטי תשמרו
ועשיתם.

רבי יוסי ורבי חייא היו
הולכים בדרך. אמר לו רבי
יוסי לרבי חייא, נפתח בתורה
ונאמר דבר. פתח רבי יוסי
ואמר, (דברים כג) פי ה' אלהיך
מתהלך בקרב מחנהך להצילך
ולתת איביך לפניך והיה
מחנהך קדוש ולא יראה בך
ערות דבר ושב מאחריך. פי ה'
אלהיך מתהלך? מהלך מיבעי ליה. אלא
צריך להיות! אלא כמו
שנאמר (בראשית א) מתהלך בגן

לבקר נפק מניה ישמעאל דארגזי קמי קדשא
ברוך הוא. וכן יצחק נפק מניה עשו. יעקב
נסב תרין אחתן.

יהב חכמתא למשה מה כתיב ביה (במדבר יב)
בכל ביתי נאמן הוא. ולא הוה כמשה
שמש מהימן בכלהו דרגין ולא סטא לביה
בתיאובתא דחד מנייהו. אלא קאים
במהימנותא עלאה כדקא יאות.

יהב חכמתא עלאה לשלמה מלפא. לבתר
מה כתיב ביה (משלי א) משלי שלמה (משלי ל)
המשא נאם הגבר לאיתאאל לאיתאאל ואכל.
אמר שלמה אתי אל וחקמתא דיליה הוא.
ואוכל ואיכול למעבד רעותי. לבתר (מלכים א יח)
ויקם יי שטן לשלמה וגו'.

תא חזי, בגין זעירו דחקמתא דאשפחו אלין
מההוא חכמה דקדמאי, אתגרו ביה
בקדשא בריך הוא, ובנו מגדל ועבדו כל מה
דעבדו. עד דאתבדרו מאנפי ארעא ולא
אשתאר בהו חכמה למעבד מידי. אבל לזמנא
דאתי קדשא בריך הוא יתער חכמתא בעלמא
ויפלחון ליה בה הדא הוא דכתיב, (יחזקאל לו)
ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי. לאו כקדמאי
דחבילו ביה עלמא. אלא ועשיתי את אשר
בחקי תלכו ואת משפטי תשמרו ועשיתם.

רבי יוסי ורבי חייא הוו אזלי בארעא. אמר
ליה רבי יוסי לרבי חייא נפתח
באורייתא ונימא מלה. פתח רבי יוסי ואמר
(דברים כג) פי יי אלהיך מתהלך בקרב מחנהך
להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחנהך
קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך.
פי יי אלהיך מתהלך, מהלך מיבעי ליה. אלא
כמה דאת אמר (בראשית א) מתהלך בגן לרוח
היום. ודא הוא אילנא דאכל מניה אדם